

Kirken om, hvorledes dens Forsatning skal være? Jeg har aldrig vidst, at man kan spørge en Anstalt, — saa at ogsaa deri finder jeg en Banffelighed for at kunne give en Kirkeforsatning. Den ærede Rigsdagsmand ansøgte ogsaa som den sidste Grund, hvormed han formodentlig meente ret at kunne nedslaae Forslaget, at det ikke kunde blive til Lov paa Grund af visse Omstændigheder, og, da han skulde til nærmere at udvikle, hvad det var for Omstændigheder, kaldt det ud til, at det var Kirkecommissionen. Jeg husker meget godt, da der var Tale om at bevilge den høitagede Cultusminister de 2000 Rd., for at bruge dem i næste Finantsaar, foruden dem, han kunde bruge i indværende Finantsaar, da var der en Frygt for, at, naar der kunde blive Spørgsmaal om Vedtagelse af dette Lovforslag, vilde man sige: Nu skulle vi standse det; nu have vi en Kirkecommission, den skulle vi først høre. Jeg husker meget godt, at der var en saadan Frygt hos enkelte af dem, der modsatte sig denne Bevilling; men jeg tilraadede at bevilge Cultusministeren disse Penge, fordi jeg holdt mig overbevist om, at Thinget ikke vilde give en saadan Paastand Ret, naar den maatte blive gjort. At derimod den ærede Rigsdagsmand mener, at det var ønskeligt, at man skulde vente efter Kirkecommissionen, kan jeg godt forstaae; thi man holder altid meget af sit eget Arbejde. Vi maae imidlertid erindre, hvad der allerede gjentagne Gange er bemærket, men vistnok ikke kan bemærkes for ofte, at Kirkecommissionen kun er en privat Raadgivning for Cultusministeren, som han har Ret til at skaffe sig, og hvortil Rigsdagen har bevilget Penge; men det følger ogsaa deraf, at man ikke, lige overfor Menigheden, kan beraae sig paa en saadan Commission som Noget, der skulde kunne begrunde en Standsning af det, man ellers anseer ønskeligt at fremme; thi jeg er overbevist om, at, naar Menigheden skulde vælge en Kirkecommission, saa vilde den komme til at bestaae af ganske andre Medlemmer. Naar man endelig tager Hensyn til, hvortil det Arbejde, som denne Commission kunde skaffe tilveie, skulde kunne fremme denne Sag noget betydeligt, saa vil jeg blot erindre om, hvad den høitagede Cultusminister

har udtalt, at han ventede, at der vilde komme ud deraf. Han sagde, at det væsentligste Udbytte vilde være en Bog, en Bog, som vil blive trykt paa Statens Regning og kunne kjøbes i Bogladerne; men dette Udbytte troer jeg ikke skulde kunne bevæge Rigsdagen til at udsætte et Spørgsmaal af denne Natur.

Dette var omtrent det Væsentligste af, hvad der ærede Rigsdagsmand yttede om Udvælgets Forslag; der var vel endnu en Bemærkning, som gik i en mere kristelig Retning, og navnlig udtalte sig om Kirkens indre Forhold; men, da jeg anseer dette for at ligge udenfor det foreliggende Spørgsmaal, saa skal jeg ikke gaae ind derpaa, og jeg maa ogsaa erkende min Usformuenhed ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand til at kunne det. Men, naar jeg maa erkende dette med Hensyn til den ærede Rigsdagsmand, saa maa jeg i langt højere Grad erkende det med Hensyn til det andet Medlem i Minoriteten; thi han har ført os saa langt ind paa det Gebeet, hvor man med stor Glæde hører ham, og med Opbyggelse følger de høie Sandheder, han foredrager for os; men ogsaa det, maa jeg finde, hører ikke til den foreliggende Sag, og derfor vil jeg blot udtale min Tak, fordi vi have faaet det at høre. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at han gjerne vilde understøtte og var en stor Ven af Religionsfriheden; dette maae vi jo ogsaa antage, thi han er en stor Ven af Grundloven, og den har givet Religionsfriheden; der er altsaa ikke Tale om at skaffe Religionsfrihed, naar vi allerede have den; den ærede Rigsdagsmands „Venstab“ for Religionsfrihed er meget paaaffjævnelsesværdigt, men han vilde ikke være istand til at betage os denne Frihed, selv om han var imod den. Men ligesom jeg finder en Selvomstiggelse hos det ene Medlem af Mindretallet, saaledes finder jeg den i en anden Retning hos det andet ærede Medlem. Han viste nemlig med Sandhed og i store Trak det Høie og Gode i det kirkelige Samskudsforhold og det kirkelige Samliv. Deri ere vi vistnok Alle fuldkommen enige med ham; men han begik en Selvomstiggelse, naar han vilde overføre denne fuldkomne rigtige Betragtning af det kirkelige Enighedsliv og Menighedsliv paa det tvungne